

Protokoll 2016/4

GTK 44. istung

Kuupäev: 14. november 2016 a kl 11.30

Koht: KeM 2. korruse koosolekuruum ja ETAg 4. korrus koosolekuruum, videosilla vahendusel.

Osalejad: Tuuli Levandi, Sirli Salonen, Margus Ameerikas, Hedi Harzia, Meelis Kitsing, Erkki Truve, Liina Eek, Andres Mäe, Eve Veromann

Puudusid: Ain Heinaru, Peeter Laas, Henri Laupmaa, Eero Vasar, Mati Koppel, Toomas Veidebaum, Ando Adamson, Margus Ameerikas.

Koosoleku juhataja: Andres Mäe

Protokollis: Tuuli Levandi

Päevakorra punktid:

1) OÜ Protobios GMMO loataotlus, arvamus Toomas Veidebaum

OÜ Protobios soovib kasutada geneetiliselt muundatud organisme mudelsüsteemidena varaste haigusmarkerite leidmiseks ja nende valideerimiseks ja uute diagnostikameetodite arendamiseks.

Kes on selle poolt, et lubada Tööinspeksioonil loataotlus rahuldada?

POOLT: 9

VASTU:-

ERAPOOLETU:-

Kommentaari: toetame loaandmist PÄRAST lisaandmete (ruumi plaani) esitamist.

2) TTÜ GMMO loataotlus, arvamus Liina Eek.

GMMO-de kasutamise eesmärk: uuritavate DNA järjestuste poolt kodeeritavate valkude või RNA ekspresseerimine või ekspressiooni jälgimine. Kasutamine mudelsüsteemidena teatud haiguste (sh. kasvaja) geneetiliste mehhanismide uurimiseks.

Kes on selle poolt, et lubada Tööinspeksioonil loataotlus rahuldada?

POOLT: 9

VASTU:-

ERAPOOLETUD: -

Kommentaari: toetame loaandmist PÄRAST lisaandmete esitamist.

3) Juhendi, Nagoya protokollide rakendamiseks biotehnoloogia sektoris, kommenteerimine.

AM: Kas keegi on seda lugenud ja tahab kommenteerida?

TL: Keda see protokoll puudutab Eestis, kes on sihtgrupp, kuidas info jõuaks sihtgruppi, palju kasutatakse teiste riikide GR, kuidas saadakse? Millist meie GR teised riigid kasutavad, kas võiks mõelda kehtestada sellele juurdepääsu? Kuidas oleks võimalik kontrollida või ülevaadet tekitada ülikoolides ja erasektoris kasutatava GR üle? Biotehnoloogialiid? Palju kasutatakse GR väljaspool ülikooli? GMMid ja GMOD samuti protokollide rakendamise alla? Kus nt TTÜ ja Protobios oma mikroorganisme

saavad? Kui väljastpoolt EE, siis kuidas nad neid saavad/tellivad, kas keegi kontrollib nende soetamist, kas on õiguslikult saadud? Kas seoses protokolliga ratifitseerimisega peaks seadusi muutma, nt GMMid ja GMOD? Lisama taotlusesse GMM päritolu? Kes seda kontrollida võiks, TI, KeM, HTM? Uurimustööks saavad raha üldjuhul HTMilt, palju on erarahastust? ETAgilt raha saades projektile kas kasutatakse GR (välisriigist, protokolliga osaline) tuleb täita deklaratsioon KOMi poolt loodud registris.

ET: mikroorganismid saadakse enamasti välisriikide mikroorganismide pankadest, riiklikud pangad. See on nõ välismaalt tulev geneetiline ressurss.

TL: protokoll kehtib kui välisriik on protokolliga osaline ja on sellele geneetilise ressursile kehtestanud juurdepääsupiirangu.

ET: loomulikult ei ole neid piiranguid kehtestanud. Protokoll on mõeldud arenguriikide geneetiliste ressursside kasutamisele.

TL: see kehtib meile kõigile.

ET: kõik kes tegelevad molekulaarbioloogiaga kasutavad mujalt tellitud baktereid, viiruseid, plasmide. See puudutab nii EMÜ, TTÜ, TÜ. Artiklis märgid pärast üles kas selle ressursi said. Üldist andmebaasi ei ole olemas. Meil on viiruseid igalt poolt maailmast, aga kui inimene siia ei käi, siis muidugi see kitsendab ringi.

SS: uurimusrühmade vahel jagatakse proove palju.

ET: lepinguid ei tehta, sisuliselt saatmiskulu, esitatakse arve. Lõik rühmad tegelevad selliselt.

MA: kas sordid ja tõud ei käi siia.

TL: eraldi juhised on sordiaretajatele ja tõuaretusele

ET: see tähendab ülikoolidele aruandluse kasvu, seda peaks küsima ülikoolide rektoraatide käest ja Jõgeva direktsiooni käest. Bürokratia kasvab.

TL: oleme HTMiga suhelnud, et see info jõuaks ülikoolideni, HTM ei ole seda veel teinud. Puudub konsensus ministriumide vahel, kuidas vastutust jagada.

ET: see on kohustus.

TL: kasutajal on kohustus ülesmärkida infot.

ET: siis peavad ülikoolid saama käsu.

TL: riigi või era rahastuse puhul peavad hakkama kasutajad täitma deklaratsiooni, see saab meil olema integreeritud ETAgil poolt YUT ja PUT süsteemi.

LE: riigi registrit meil ei tule?

TL: ei tule, eelarvet ei ole.

LE: saata kiri potentsiaalsetele kasutajatele edasi, et tuleb ülesmärkida vastav info.

Kõik raha ei liigu läbi ETAgil.

SS: kiri kõigile saata.

MA: kui talumees ostab pulli, siis peab kuskile ennast kirja panema?

TL: jah.

ET: kui meil on vaja mingit nisuliini ja keegi saadab meile ümbrikus seemned, sellega ei kaasne ühtegi dokumenti.

SS: loomadega ei kaasne ühtegi probleemi, need käivad läbi PRIA ja sissekanded on juba tehtud.

ET: aga kui nisuseemned, sellega ei kaasne ühtegi dokumenti.

TL: seda see protokoll üritabki ära hoida.

LE: see on pigem mõeldud nii, et teadlane läheb ise ja toob need seemned kuskilt ära

ET: mida me siis üritame reguleerida, siin Eestis

TL: juurdepääsu kehtestamine, meil seda plaani hetkel ei ole, kui meie teadlased toovad siia geneetilist ressursi, siis on riigi kohustus kontrollida selle õigupärasust saamist.

ET: kas me hakkame siis Saksa ja Ameerikaga vastastikku mingit infot küsima, täiesti absurdne.

LE: see ei ole meie jaoks välja mõeldud.

ET: ETAg kaudu kontroll on kõige realistlikum.

LE: ei ole kõik, ETAg rahastab, aga HTMi register. Erafirmad ja väiksemad TA ettevõtted.

ET: ETISes on. Eestis realselt probleemi ei ole, me ei kuritarvita ju mingit ressursi.

LE: võib-olla lähenda tõesti selliselt, mis on ratsionaalne ja mis on mõttekam.

Potentsiaalseid kasutajaid tuleb teavitada sellisest nõudest. Rutiinselt nõuda et iga seeme kirja panna ei ole ratsionaalne.

TL: rutiinne tegevus on ka. Omamoodi kollkatsioonid.

ET: USA ei ole protokollile alla kirjutanud.

LE: KKI on kontrolli funktsioonis ma kahtlustan, aga neil kompetentsi ei ole, aga selline kohustus on neile selliselt pandud..

ET: kuidas Soome, inglased, Saksa on selle üle võtnud.

TL: neil on protokollid seadused, põhimõtteliselt sama tekst mis määruses.

Ratifitseerimiseks jaoks on vaja enne süsteem luua riigisiselt.

MA: mida meie komisjon peaks siis tegema on see üldse meie rida.

TL: see on lihtsalt informatsiooni mõttes.

ET: KKI on vastutav asutus, siis peaks ta ülikoolidel saatma kirja.

TL: GMMIde taotluste puhul peaks äkki seadusesse kirja panema GMMIde päritolu nõue.

ET: ka GMODE taotluste puhul.

LE: jah, et tagada kontroll, et neil oleks see info olemas. Kahe seaduse muutmine tuleks teha siis. Kas Nagoya alla käivad ainult sellised ressursid millega tehakse äri?

TL: nii äri kui mitte ärilistele põhjustel. Kasutaja kohustus vaadata kas kuulub protokollile alla või mitte.

ET: kiri peab olema väga täpselt sõnastatud, mis ülikoolidele saadetakse.